

”Att läsa mellan hyllorna”. Det internationella biblioteks- rummet i fokus i ny uppsats

Gabriella Johansson och Emelie Lindberg har skrivit en masteruppsats i biblioteks- och informationsvetenskap vid Lunds universitet om Internationella biblioteket i Stockholm, Sveriges enda bibliotek med internationell profil. I sin studie undersöker de hur den rumsliga utformningen påverkas av en internationell och flerspråkig kontext. bis bad dem berätta om sitt arbete.

Text: Martin Persson

Illustrationer: Emil Johansson

Hur har ni genomfört studien?

Uppsatsen undersöker på vilket sätt den fysiska utformningen av Internationella biblioteket och den användning av rummet som har kunnat iaktas skapar en plats för möten och mångspråkighet. Med hjälp av kartor och planritningar observerade vi fyra gånger dagligen under en veckas tid hur besökare och personal rörde sig genom lokalerna och hur de förhöll sig till bibliotekets utformning. För att få en bredare insikt i tanken bakom rummets utformning gjorde vi dessutom intervjuer, bland annat med bibliotekschefen.

Hur ser annan forskning om bibliotek med internationell och mångspråkig profil ut?

Tidigare forskning i anslutning till internationell biblioteksverksamhet rör i mångt och mycket integrationsfrågor, som hur biblioteket kan bli en viktig väg till en ny kultur. Inom forskningen vi tagit del av understryks också bibliotekets styrka som mötesplats där människor från olika bakgrunder kan mötas och skapa en förståelse för och gemenskap till varandra. Forskning om bibliotekets varande som mötesplats rör bland annat samhällets utveckling mot det digitala och det mångkulturella och den stora potential som finns i detta för bibliotekens framtid. I vår uppsats kombinerade vi forskning rörande arkitektur, mångspråkighet och integration, mötesplatser samt teorier om rum och plats.

Vad innebär internationell biblioteksverksamhet?

Internationell biblioteksverksamhet handlar om biblioteks-service dels riktad direkt mot låntagare, dels som stödverksamhet mot folkbibliotek runt om i landet. Det handlar om att ge understöd av litteratur på språk som folkbiblioteken själva inte har råd eller möjlighet att köpa in men också om att utveckla strategier för hur man förmedlar biblioteket till den flerspråkiga allmänheten. Bibliotekets rum, där vår uppsats har sitt fokus, är en offentlig mötesplats. Det positiva med en internationell mötesplats är att besökarna både har möjlighet att möta andra kulturer och språk samtidigt som man har möjlighet att utveckla sitt eget språk i form av exempelvis sagostunder på persiska eller bokprat på ungerska. Biblioteket erbjuder även internationella författarträffar på författarens hemspråk.

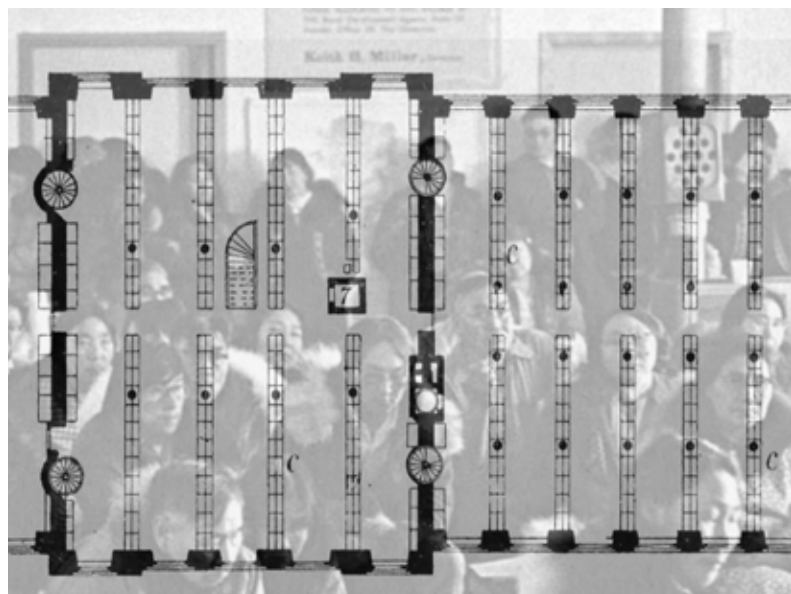
Hur påverkas biblioteksrummet av att befinna sig i en internationell kontext?

På ett direkt plan syns det genom att beståndet är organiserat efter språk och att en del av språken som finns representerade i rummet vanligtvis inte återfinns på gängse folkbibliotek. I Internationella bibliotekets fall finns det en otrolig potential att vara en mångkulturell mötesplats, men tyvärr brottas man med små lokaler och stort bestånd. Internationella Biblioteket blir till sin natur mediatungt eftersom det har till uppdrag

att representera så många språk som möjligt. Internationella biblioteket har en publik yta på ca 800 kvadratmeter och tillhandahåller ett bestånd på över 120 språk. De flesta av språken, förutom de som bara består av ett par skrifter, finns utställda på hyllorna. Konsekvensen är att platser för social interaktion, så som soffgrupper, därför uteblir. På Internationella biblioteket jobbar man utifrån att personalen ska spegla besökarna. Det finns därför en bred språklig och kulturell representation. I detta finns en demokratisk poäng.

Behövs det ett internationellt bibliotek?

Internationell biblioteksverksamhet är jätteviktig och bidrar till en förmedling och förståelse för språk och kulturer. Dock kan man vara kritisk till att särskilja olika språk genom att placera dem på olika platser, till exempel i ett annat hus bredvid det "vanliga" biblioteket. Internationella biblioteket är sprunget ur en lånecentralverksamhet som främst skulle bidra med den litteratur på de språk som folkbiblioteken inte kunde köpa in. När idén om att utöka lånecentralen till ett offentligt bibliotek kom valde man att gå efter SAB:s indelning i grupperna skolspråk (engelska, franska, tyska, latin och nygreiska), de svenska minoritetsspråken och "övriga språk". Internationella bibliotekets bestånd består endast av språk som återfinns under "övriga språk". Denna indelning riskerar att skapa en "andrerifierande" eller exotiserande effekt. Det handlar om vilket intryck av närhet man ger till svenska språket och i förlängningen svensk kultur.

Uppsatsen "Att läsa mellan hyllorna: en rumslig studie av ett internationellt bibliotek", finns att ladda ned på <http://www.lu.se/lup/publication/4460760>.